

TELEGRAFUL ROMÂN

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru menarohle pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 24.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Cestiunea română.

Sibiu, 30 Novembre n.

În timpul din urmă s'a vorbit mult în ședințele publice ale reuniunii patriotice, intitulată „*Országos magyar szövetkezet*”, cu sediul în Budapesta, despre chestia română, mai bine zis, despre Românii din Ardeal, cari, după părerea unora dintră șovinistii magiari, înființatori și susținători ai reuniunii, constituie primejdie mare pentru elementul magiar din Ardeal, și peste tot pentru statul ungar. De ce? Pentru-că se înmulțesc și înainteză în cultură și avere.

Reuniunea numită, ca reuniune în mod eminent patriotică, adecă de magiarizare, s'a pus să studieze chestia din toate punctele de vedere, și în acest scop ține în fie-care săptămână ședință publică cu permisiune acordată pe seama fie-căruia dintră cei prezenți, să-și spună cuvântul în chestia națională română, pentru-ca, veți domne, primejdia cea mare să pôtă fi delăturată la timp.

Și și-au spus mulți cuvântul, chiamați și nechiamați, cu rost și fără rost. Public ascultător apoi încă este destul la astfel de ședințe, date pe gratis. De remarcat e însă împrejurarea, că vorbirile mai cu rost, mai apropiate de adevăr în chestia națională română, sunt mai puțin plăcute și mai puțin aplaudate de public de cât cele lipsite de ori-ce temei real, de cât cele basonate numai pe fantazie și compuse din frase goale.

Vorbirile terminate cu frase ca acestea: „trebuie să-i asimilăm, să-i contopim în rassa magiară, chiar și cu forța dacă se cere”, aduc auditoriul în estas, pe când vorbă sincere ca acestea: „să-i putem asimila, pentru-că au putere de rezistență”, — vin aprôpe fluerate, ori cel puțin primite cu un suris de compătimire la adresa celui ce le rostește.

Cam așa ne închipuim că va fi pățit și dl *Solymosi Elek*, care în ședința din Sâmbăta trecută a reuniunii numite încă a ținut o vorbire, care nu s'a terminat cu aceea: „să-i mâncăm”, ci cu aceea: „să-i iubim”. Așa ceva însă nu e pe placul șovinismului magiar.

Conținutul vorbirii dlui *Solymosi* a fost următorul:

Domnul *Solymosi* zice, că cei-ce vreau să cunoască pe Români, nu trebuie să se uite numai la greșelile lor, ci să țină cont și de însușirile lor atractive. Pentru-că pe cel mai slab totdeuna îl câștigă mai ușor cu iubirea, de cât cu armele puterii fizice și morale. Spune apoi, că iubește pe Români, că i-a iubit totdeuna, și spune și motivul că de ce îi iubește? La 1848, un Ungur a vôt să omóre pe tată-so, dar' un Român i-a scăpat viața. Ungurului i-a făcut tată-său mult bine, Românului absolut nici un bine. Dar' iubește pe Români și pentru-că s'a convins, că e un popor de omenie, de o modestie rară, și că e cel mai bun element pentru formarea statului.

Intrăbă dl *Solymosi*, că de la revoluție încôce ce s'a făcut pentru Români? Nimic alta, de câ o colecție de paragrafi, îndreptați în contra slăbiciunii și a neștiinței. (Ba s'a mai făcut ceva.

Temnița de stat din Vaț și Segedin. Red.) Societatea (magiară) a privit cu dispreț la Români. În fața cercurilor conducătoare chestia română a fost lucru de nimic, pe care chiar și presa din capitală l'a lăsat în grija presei din provincie, ear' ecăsta s'a jucat numai cu focul, și-a bătut joc de Români. Unii zic, că chestia română e foarte complicată. Nu i așa. Gravaminele române pot fi delăturate în câteva luni. Acî e legea de naționalități și censul. Legea de naționalități s'a modificat prin diferite ordinațiuni, zic Românii, ear' nu pe cele parlamentară. Au dreptate. Apoi §-ul 27 al legii acesteia e călcat cu totul în picioare. În țera intrăgă nu e un singur fișpan român, dar' nici măcar un vice-span.

Recomandă deci mai multă iubire față de Români, și atunci chestia națională română încetă de la sine. Elementele serioase române sunt ușor de capacitate și câștigat, dacă ved că Ungurii le stimăză din inimă. Propune deci o mai pretinșă apropiere de Români, pe teren social, invitându-i la baluri, concerte, conveniri magiare.

Va să zică, receptul dlui *Solymosi* pentru fericita rezolvare a chestiei naționale române ar fi înfrățirea pe teren social. Nu discutăm dacă e bun ori nu receptul dlui *Solymosi*. La tot cazul bunele sale intențiuni sunt vrednice de totă lauda. Dar' vorba e, că pe terenul social ne putem întâlni noi, cei egali, pătura cultă, pe când adevărata chestie națională română nu e a păturei culte românești, ci a păturei de jos, a țeranului român. Nu pentru pătura cultă cere politica românească ușurare în situața insuportabilă ce ni-s'a creat în patria ecăsta, ci pentru masele poporului român. Pătura cultă se știe singură apăra în contra nedreptăților ce i se fac, dar' nu se știe apăra poporul de rind în contra volnicțiilor venite din toate părțile. Nu §-ul 27 din legea de naționalități dorim noi deci să fie executat, pentru-că din executarea lui s'ar naște favor personal numai pentru vre-o câteva familii, ci înțâ'u de toate §-ii cari dispun, ca judecata țeranului român să se facă în limba sa, prin judecatori cari i-o cunosc, cari cunosc firea lui, modul său de gândire, pentru-ca să nu i-se mai facă nedreptate, de multe ori strigătoare la ceriu. O administrație corectă și bună cerem apoi noi, earăși nu pentru pătura cultă românească, ci pentru țeranul român, pentru talpa țerii, pentru-ca să nu mai pôtă fi șicanat pentru toate nimicurile, și să nu mai pôtă fi ruinat materialicește cu multe amende ce i-se diotăză în cazul dacă are vederile sale proprii, divergente de ale dlui prim-pretor.

Dreptul, ori mai bine zis, respectarea dreptului de a-și avé școlile sale proprii naționale, în cari să-și primăză cunoștințele trebuincioase în viața în limba sa cea românească, cerem noi pe seama poporului român — earăși de la sate — și abandonarea ideii absurde de a fi torturat cu învățarea unei limbi străine de firea lui, pe care el și de altcum nu o va pute învăța nici-odată.

Și mai dorim, ca la postă, telegraf, și mai ales la căile ferate să nu fie maltratată cu ace a, că nime nu-i dă delușirile cerute, pentru-că nime nu-l înțelege, ori nu vrea să l înțelgă.

Iată în pripă puse pe hârtie câteva din gravaminele noastre, cari n'au nici în clin nici în mână cu terenul social și cu invitarea Românilor la baluri, concerte și conveniri sociale ungurești, pentru-că ori-cât de mult s'ar înfrăți pătura cultă românească cu cea ungurească, poporul de la țera tot n'ar trage din ecăsta nici un folos, și pentru el chestia națională tot neresolvată ar rămâne. Ear' chestia adevărată națională română, cum am zis, acolo trebuie căutată, la țera, la poporul român, de la sate. Pentru el cerem noi dreptate și ameliorare de sorte, ear' nu pentru cele vre-o trei-patru familii ai căror șefi ar pute să ajungă comiși supremi, boeri mari, dacă s'ar executa §-ul 27 din legea de naționalități, cum cere dl *Solymosi*. Dar' cu toate acestea, lăudăm bunele intențiuni ale dlui *Solymosi* și-i dorim mulți imitatori, cari recunoscând bunele însușiri ale Românilor din statul ungar, să-și îndemne conaționalii, ca să-i stimeze și iubescă, ear' nu să-i hulăscă și batjocorăscă, pentru-că bine zice dl *Solymosi*: *Românul e cel mai bun element pentru înțarirea statului!*

Fragmente istorice.

Despre boerii din țera Făgărașului.

De
Non quis, sed quid.
(Urmare).

IX. Boerii pe valea Drăgușului.

Valea ecăsta, ce curge din vârful Carpaților, trece prin satul Drăguș și se varsă în Olt la Beșimbac. În aceste două comune se află următoarele familii boerești:

a) In Drăguș, cu 257 case și 1287 locuitori.

1. *Balya de Dragus*, 4 patrifamilii, cu litere nobilitare de la Carol VI din 25 Februarie 1718, ce le-au căpătat *Stancsu, Michail și Ioan Balya de Dragus*, cu următoarele armale: pe scut de colóre celestină un braț ținând lancea în mână. Are și deducțiune genealogică din anul 1793.

2. *Barbat de Dragus*, 4 patrifamilii. La anul 1584 *Popa Barbat* fiu al lui *Popa Simion Barbat de Dragos*, a fost adoptat de *Kirszte Kaka-réză* boer din Șercăița, ca ginere, în boeronatul seu din Șercăița. (Veți la Șercăița.)

3. *Codrea, Codru alias Bobeka de Dragus*, numără 15 patrifamilii și are donațiune nouă de la *Susana Lorándfi* din Făgăraș 27 Februarie 1654, dată lui *Radu, Man, Salamon și Opre Codre de Dragus*, apoi litere confirmatoriale de la M. Apafi din anul 1692, și genealogie din anii 1730 și 1792.

4. *Tatar alias Boer de Dragus*, cu 8 patrifamilii, cari au litere nobilitare de la M. Apafi din Alba-Iulia 25 Maiu 1675, având armale: pe scut ceruleu se vede un melc cu găoce, peste care trece o săgăță, mai sus cu inscripțiune: *Cautius*.

5. *Fogaras alias Szakács de Dragus*, 44 patrifamilii, au diplomă de nobilitate de la G. Rákoczi din Alba-Iulia în 8 Martie 1652 cu insemnele: pe scut militar de colóre celestină

se vede un bărbat în vestminte verzi tăind carne pe masă de bucătărie. Sentința tabulară ce confirmă nobilitatea e din anul 1793.

6. *Rogozea de Dragus*, 20 patrifamilii, cu diplome de la M. Apafi din anul 1702 și genealogie din anul 1792.

7. *Trombitas alias Christian sau Cârstea de Dragus*, 6 patrifamilii, cu diplomă boeronală de la *Susana Lorándfi* din anul 1654, dată lui *Petru Trombitas și lui Christian și fratelui său Roman Christian de Dragus*, apoi cu armale de la M. Apafi din anul 1663 date lui *Andrieu Trombitas de Dragus*: pe scut albastru un bărbat cu trîmbița la gură.

b) In Beșimbac, cu 104 case și 436 locuitori.

1. *Stanislav de Bessembak*, 7 patrifamilii, au căpătat litere noue boeronale de la M. Apafi II din Viena în 9 Martie 1700, date lui *Komsa Sztanislav și fratelui său Ioan Sztanislav*.

2. *Greavu de Bessembak*, cu 4 patrifamilii, au diplomă de la G. Bethlen din anul 1627, de care se ține și *Gravuly de Besimbac*, cu diplomă din anul 1628 și genealogie din anul 1793.

3. *Kapucsanyi, Capucianu de Bessembak*, cu diplomă de la G. Bethlen din 21 Maiu 1628, dată lui *Sztoika*, care a fost judele nobililor în tractul inferior al Făgărașului, din care se trage familia *Kapucsanyi* din Făgăraș și a protopopului *Capucianu* pe Târnava-mică. Sunt vre-o 5 patrifamilii.

4. *Letutz de Bessembak*, 10 patrifamilii, cu diplomă de la M. Apafi din anul 1696.

5. *Popa de Bessembak*, 5 patrifamilii, cu diplomă de la M. Apafi din anul 1696.

6. *Salamon de Bessembak*, cu diplomă de la G. Bethlen din anul 1621.

7. *Sztoika de Bessembak*, 7 patrifamilii, cu diplomă de la G. Bathori din anul 1608, și de la G. Bethlen din anul 1618.

X. Boerii din regiunea văilor Vistea, Ucea și Arpaș.

a) In Vistea-inferiără, cu 270 case și 1139 locuitori, era stagiunea companiei domestice a opta din regimentul I român de graniță. Aici aflăm următorii boeri:

1. *Comsia de Vist et Arpaș*, 37 patrifamilii. Paul de Thomor, căpitanul țerii Făgărașului, la 19 August 1511 atestăză, că el cu asistența boerilor *Many de Comana, Algya Bika de Voivodeni, Comsa de Rusor, Kostisel de Rusor, Algya de Vad, Petra Oltean de Sinka, Stoika de Bethlen, Balija de Drith, Roman de Utza, Stancsul de Arpaș, Bagy Turko de Berivoy et Manylla de Ilyen*, ținând scaun boeronal s'au înfățișat inaintea lor *Raduly, Vulkan și Vasuly* fiii răposatului *Comsa*, apoi *Raduly* fiul răposatului *Stoika*, cum și *Stanislav Harabul* fiul răposatului *Sandor de Vist*, spunând că ei stăpănesc moșiile boeronatului întreg din Vistea-de-jos și de-sus și jumătate din boeronatul Arpașului-de-jos, împreună cu toate drepturile și cu

17 familii de țigani, legate de ele, și erezite de la moșul lor răposat Comșa pe baza donațiunii câștigate de la Mircea, voivodul regnului transalpin, dar' chirovul acestuia dimpreună cu alte documente ale lor pierdându-se în luptele cu Turcii pe timpul lui Petru Geréb, vaivoda ardealului, se rîgă a li-se estrada litere certificătoare despre posesiunile și drepturile lor boerionale, ceea-ce se și făcù.

Actul acesta, din 1511, al lui Thomori se confirmă și prin M. Apafi cu data din Sighișoara 1 Februarie 1663 în favorul descendenților, a nume: *Constantin Raduly Komsa* fiul răposatului *Volcan, Stoika Lupul al lui Stoika, Alexandru Raduly al lui Alexandru și Oprea Iankul al lui Streza*, toți boeri din F.-Vist.

Capitulul Albense la cererea nobililor boeri și militari de graniță *Ioan Popa Sandru, Ioan Sandru Caprariu, Moize Sztancsu, Nicolae Kirse și Stanila Kirse* de A.-Vist, toți din familia Sandru de A.-Vist, li-a estradat cu data 24 Iunie 1843 un transumpt capitular ce cuprinde actul sus specificat din anul 1511 și confirmarea lui prin M. Apafi în anul 1663. (Va urma).

Din protopresbiterate.

Conferență preoțescă în tractul Cetatea-de-pătră.

— Raport special —

Cărpiniș, 21 Novembre n.

Comuna Cărbunari a fost de astădată locul de întrunire pentru conferența preoțimăi din tractul nostru. Ziua de 4/17 Novembre, în care s'a ținut conferența, a fost zi de sărbătoare pentru această comună, căci sărbătorile trebuie să numim ziua în care conducătorii firești ai poporului nostru se adună pentru a se consulta asupra mijloacelor prin cari poporul s'ar pute întări în religiozitate și moralitate, prin cari și-ar pute câștiga cultura și învățătura demnă de originea sa, și tot ce l'pote ridica și stea alături cu celelalte popore civilizate.

Cine asistă pentru prima-dată la una din aceste conferențe rămâne surprins de direcțiunea în care decurg discuțiunile lor.

Nu sunt discuțiuni reci de natură administrativă, ci se tractează despre lucruri practice de interes general, cari au de scop crearea unei stări de fericire pentru poporul nostru eliberându-l de păcatele și scăderile ce l' domnesc.

În 4/17 Novembre la orele 8 a. m. în frumoasa biserică din Cărbunari s'a oficiat s. liturgie de preoții: *Georgie Ghetie*, capelan în Berința, și *Stefan Ghetie*, paroch în Cărpiniș.

La sfârșitul s. liturgii s'a oficiat apoi invocarea s. duh și Parastas pentru fariociții în Domnul arhiepiscopii *Andrei* și *Miron*

și mecenatul *Gozdu* prin adm. prot. *Teodor Șovrea* asistat de preoții: *G. Pașoa, G. Cărlig, St. Micle, G. Ghetie* și *St. Ghetie*.

După acestea mergând la locuința parochului local, părintele administrator în prezența preoțimii a scontrat cassa și a examinat arhivul parochial, care s'a aflat în regulă.

După dejun preoții s'au adunat în casele învățătorului local, unde s'a ținut conferența — fiind școala prea strîmtă. Dl adm. prot. prin o frumoasă și instructivă vorbire despre însemnătatea conferențelor preoțești declară conferența des-hisă.

Dintră 18 preoți sunt prezenți 13, absenți 5, dintră cari pe baza atestatului medical se scusă *Grigoriu Roman* din Vima-mică, ear' *Eutimiu Bărbos* din Ciocotiiș, *Stefan Dragoș* din Finteșul-mare, *Ioan Roman* din Vima-mică și *Constantin Micu* din Vima-mare ne scusându-și absența se pedepesc în favorul fondului protopopesc câte cu 10 corone.

Ordinul Preaverenatului Consistoriu prin care se aprobă hotărârile conferenței din anul trecut, se ia cu plăcere la cunoștință.

Intrându-se în desbatere asupra modului cum s'a oficiat serviciul divin, se constată că s'a îndeplinit în regulă, cum se cuvine, și cu evlavie recerută.

Presidențial prezentăz „Proiectul de statute pentru societatea de ajutorare a preoților și învățătorilor gr. or. români din arhiepiscopia Transilvaniei”, care se dă unei comisiuni de 3, constătătoare din preoții: *Aurel Gneblea, Stefan Micle și Stefan Ghetie*, ca să studieze afacerea, avînd a raporta în proxima conferență.

Catindu-se tema: „Cari sunt scăderile cele mai înrădăcinate în popor și cari sunt mijlocele prin cari s'ar pute stîrpi acelea?”, cu lucrarea căreia a fost însărcinat părintele *George Pașoa* din Curtuișul-mic, se constată că *Venerabilul bătrîn* s'a achitat cu demnitate de această însărcinare, arătându-ne cu temeinicile scăderile și îndemnându-ne, ca cu cuvîntul și fapta deopotrivă să începem la stîrpirea lor.

Succesă a fost și tema: „Despre mijlocele cu cari s'ar stîrpi scăderile poporului nostru”, lucrată de *Ioan Ciocăș* paroch în Cărbunari.

Părintele din Valeni, *Gavriil Cărlig*, prezentăz conferenței un „Plan cronologic” asupra agendelor preoțești în decursul anului, basându-l pe ordine și dispozițiuni regulamentare. Se primește de bun, îndatorându-se fiecare preot a l' copia și a i se conforma.

Predica în Dumineca a II-a după *Rosalii*, ce ar fi trebuit să se rostescă în biserică de *Alexandru Bărbos*, capelan în Ciocotiiș, fiind predicatoriul de față, dar' morbos nu s'a ținut, ci a rămas pentru conferența viitoare.

După ce se statorește programul pentru conferența proximą, care se decide a se ține în Copalnic, dl adm. prot. prin o cuvîntare acomodată îndemnănd la intruparea hotărîrilor aduse, declară conferența închisată.

După conferență, invitați de învățătorul local *Ioachim Șovrea*, prin preoții: *A. Ciocăș*,

A. Grebles, St. Micle și St. Ghetie s'a făcut stesțania în casele sale, cari mai mulți ani au fost arîndate unui jidan.

Acest fapt îl smintesc cu atât mai rătos, că aflu de forte folositor, ca o ocaziunea conferențelor fiind mai mulți preoți la un loc să se îndeplinescă unele funcțiuni private, cum ar fi de exemplu s. maslu, la îndeplinirea căruia se rcoer șapte preoți, dar' fiind prea greu pentru credincioși a adura atîția la un loc, se face și numai de unul. Dacă înainte de ținerea conferenței s'ar anunța în biserică că se va face maslu, mulți dintră credincioșii bolnavi, ca și odinioară la lacul *Vitezda*, ar alerga să-și cîștige vindecare.

În sfârșit, ca semn de mulțumită amintesc că în ziua conferenței toți preoții am fost ospesții preoțului local *Ioan Ciocăș*.

Lucrînd conferențele preoțești în spiritul înșafăt de întemeietoriul lor, au să producă frumoșe rezultate și mult bine pentru cler și popor.

St. Ghetie
paroch.

NOUȚĂȚI

Noi dignitari de curte. M. Sa a numit mareșal de curte pe contele *Festetic Tsziló* (în locul baronului *Báffy*, dimisionat astă-vară), mare-păharnic pe contele *Wenkheim Frigyes* și mare-cămarariu pe contele *Apponyi Sándor*, — toți trei pentru curtea regală ungară.

Membri noi în casa magnaților. Conform unei știri telegrafice de ieri (29 Novembre n.) M. Sa a numit membri în casa magnaților pe: *Molnár Victor*, comitele comitatului *Timiș*, *Zeyk Dániel*, comitele comitatului *Alba-inferiōră*, *Dr. Haller Károly*, profesor la universitatea din *Cluj*, și *Dr. Schwartz* *Oto*, profesor de medicină în *Budapesta* și prim-curator al reuniunii „Crucea roșie”.

Deschiderea corpurilor legiuitoare române s'a făcut Luni la orele 12 prin mesaj de tron, cetit de M. Sa regele *Carol*.

Adunare oprită. Pe Duminecă (27 Novembre st. n.) fusese convocată o adunare de popor la *Nereu* spre a protesta contra proiectului despre reforma instrucțiunii populare. Ținerea adunării a fost însă oprită din partea preturii.

„Radu Negru” și „Ferencz József”. În vara anului trecut vaporul „Radu Negru” al României s'a ciocnit pe Dunăre cu vaporul „Ferencz József” al societății ungare de navigațiune fluviaală și maritimă, în urma căreia ciocniri vaporul unguresc s'a cufundat. În prima instanță societatea ungară a perdut procesul de despăgubire intentat statului român, dar' în urma recursului ajungînd cauza în deliberarea curții de apel (din Galați), această (cu 3 voturi contra 2) a scos vinovat pentru abordăgiu pe „Radu Negru” și a judecat statul român să solviasă societății ungare despăgubire de 419.600 franci, cum și să suporțe șsele de proces în sumă de 3000 de franci și onorariile experților în sumă de 800 franci. Sentința nu mai e apelabilă.

nei. Deschîndu-se cosciugul, s'a constatat că era... gol.

Tot așa stă lucrul și cu vîzul și auzul. Probe avem destule din viața de toate zilele.

Prin escitarea imaginațiunii suntem în stare a exercita irfluință chiar și asupra procesului intern al corpului nostru. Profesorul *Behmann* a făcut experimente cu o persoană căreia i-a sugerat să-și închipuiască cu totă forța posibilă, că o parte anumită a palmei sale are o temperatură extraordinară. Purîndu-se un termometru la partea locului, s'a văzut că în adevăr temperatura corpului la acest loc era cu o jumătate de grad mai urcată, ceea-ce înșamnă mult. Asemenea încercare pôte să facă fie-cine. Dacă cineva a fost odată pe o stîncă prăpăstioasă, ori într'un turn, unde l'au apucat ameteșile, senzația această a ameteșii și-o pôte singur sugera ședînd în odă pe scaun și închipuindu-și că stă pe stîncă, ori pe turn.

Dar' nu numai noi înșine putem să ne sugerăm asemenea senzații, ci putem să fim sugestați și din afară. Nu e lipsă de cât să vină mai multe persoane una după alta și să ne declare, că se miră ce rău arătăm și, de și ne bucurăm de o perfectă sănătate, începem în adevăr să ne simțim rău. Sunt

† *Ales. Em. Florescu*, fost ministru, și president al camerei române, fost membru al divanului ad hoc, a decedat în etate de 83 ani, în Romînia.

† *Nița Sterie*, mare comerciant în București, membru marcant al partidului liberal, a decedat Vineri la orele 9 dimineța în București. În mormîntarea i-s'a făcut Duminecă, cu mare solemnitate.

Piesă țărănească. Casa școlilor din București a publicat concurs pentru cea mai bună piesă de teatru, cu subiect țărănesc, scrisă în o limbă ușoră românească, spre a pute fi jucată la sate. După cum cetim în ziarele din Romînia, la concurs s'au prezentat peste 50 de manuscrise. Tote au fost prdate spre cenzurare cunoscutului scriitor *Ales. Vlașuță*.

Reuniunea română de înmormîntare din Sibiu. A solvit zilele acestea urmașilor legiuți ai răposatului *Ioan Cașoljanu*, fost musicant și membru al numitei Reuniuni, ajutoriul statutar. Acesta este al 55-lea caz de mörte în sinul acestei reuniuni.

Calugări săraci! În urma espușării lor din Franția, cinurile calugărești rom. catolice și-au luat drumul deosebi spre Italia, cu gând de a se stabili acolo, cumpărînd în Roma deja până acum peste treizeci de case. Calugării carthausiani s'au și stabilit și instalat deja în regiunile *Muntelui Oliveto* în *Farneta*, pe care au numit-o *Grenobla nouă* (după *Grenobla* din Franția, de unde au fost espulsați), clădindu-și acolo case și instalațiuni grandioșe (pentru fabricarea licorului „char-tres”). Avera acestui cin calugăresc face trei sute milioane de franci, adusă la *Farneta* în lăzi de fer ferecate cu mulțime de pante și zaruri.

Miserie mare! În nordul Ungariei, deosebi în comitatul *Zemplén* ninșorile prea timpurii și gerul mare (de 20 grade sub zero) au adus asupra locuitorilor mare miserie mai ales în ce privește nutrirea vitelor, pe cari în lipsă de nutreț le vind apröpe pe nimica, ori le tale și pun carnea la murat. În timp de câteva zile după căderea omătului s'au vindut numai în țergul de la *Sztropkó* peste două sute de cai, cumpărându-i Evrei din *Galizia* cu câte 5 fl., pentru piele.

Achitat. Medicul din *Ploesți* *Dr. Jacobsohn*, acusat că și-ar fi otrăvit nevasta pentru a ridica premiul de asigurare pe viață, a fost declarat nevinovat din partea curții cu jurați din București și imediat a fost pus în libertate.

Mamă nesocotită. Soția z'lerului *Gergely Istvăr* din *Cluj* avînd să mergă de a casa a foculat în odăie pe copilă de doi ani și un copilăș de patru ani. Rămăși singuri, băieții au început să se jöce cu focul din cuptoriu, de la care au luat apoi foc hainele de pe copilă. Când a sosit a casa femeia, copilăia îndurase deja arsuri așa de grave, în că: după chinuri de câteva ore a murit.

O școlă furată. „*Nemzeti Hirlap*” (*Cluj*) raportăz că în *Almașul-mare* (comitatul *Hunedóra*) făptuitori necunoscuți au furat școala. Au dus adecă întâiu ferestile, apoi ușile și mobilierul și în urmă coperșul și mulțime de cărămîi din päreții edificiului.

FOIȘORĂ

Puterea imaginațiunii.

Schiță psihologică de Dr. Parkner.

Ori-cât de calmă și limpede să fie cugetarea noastră, la diferite ocaziuni facultatea noastră de observație este influințată mai mult sau mai puțin, în diferite chipuri. Puterea imaginațiunii este mult mai mare de cât se crede de obicei, și ea se manifestă une-ori atât de tainic, în cât adese-ori nu aflăm de loc, ori aflăm numai din întâmplare, cât de mult stăm sub influința ei.

Chiar și în viața de toate zilele se observă adese-ori puterea imaginațiunii. Dacă ni-se oferă o țigară împachetată elegant, sau un păhar de vin într'o butelie cu etichetă cunoscută, de cătră un prietin, acestea ne vor prîi escelent și nu vom găsi cuvinte spre a le lăuda burătatea. Dacă se întimplă însă să aflăm, că nici una nici alta n'a fost vre-o calitate superiōră, s'a dus pe copcă gustul escelent de mai înainte. Nici țigara, nici vinul nu ne mai place.

Din contră, dacă țigara și vinul ni-se oferă de cătră cineva, despre care nu presupunem că ar pute să dispună de calități alese, vom găsi că sunt pröste și nu le consumăm cu plăcere. Sau consumăm cu cea mai mare poftă o mîncare, până ce un vecin nu descopere că ea are un gust particular, nu prea plăcut. Gustăm și noi cu băgare de sémă și declarăm că nu simțim acel gust particular. Vecinul însă stăruie în părerea sa și punem jos cuțitul și furculița. Gustăm din nou și atunci observăm că mîncarea are în adevăr un gust plăcut. În realitate însă mîncarea n'are nici un cusur. Ne-am lăsat pur și simplu influința de observația falsă a altuia.

Ca și gustul, așa și mirosul este supus puterii imaginațiunii. Aflîndu-ne într'o odă, cineva din cei de față declară că simte miros de părălă. De cele mai de multe-ori ni-se sugerează și nouă același miros, de-și cercetînd mai de apröpe am pute afla că totul se întemeiază pe închipuire. Une-ori iluziile de felul acesta se poteneză la un grad mare. Un procuror primise însărcinarea să presedze exhumarea cadavrului unui nou născut. Făcîndu-se exhumarea cosciugului, procurorul a declarat că simte deja mirosul putreziciu-

numereși ömeni hipocondriici, cari se înbolnăvesc cetînd cărți de medicină, în cari vöd descrie simptomele și dezvoltarea anumitelor böle. În niște apariții fără nici o importanță ei vöd simptomele îmbolnăvirii și aștîndu-și atențiunea mereu în ele, în cele din urmă se ivesc în adevăr simptomele caracteristice ale bölei respective.

La persoanele histerice, al căror sistem nervos este surescit, imaginația dobîndește o putere de necrezut. Un tinăr voinic, care împingea o róbă, fu căleat de o căruță grea trasă de cai în trap. Tinărul rămase cîtva timp lipsit de conștiință. Un polițist din apropiere îl ridică și constată că rōba era zdrebită, tinărul însă nu primise nici o leziune. Dar' asupra psihicului tinărului accidental svu o impresie covîrșitoare. Nu mai putea dormi noaptea și era chinuit de visuni grozave. În aceste visuni i-se presenta aceeași scenă: O căruță în trap îl trîntește la pămînt și rōtele îi trec peste corp. Într'o dimineță s'a trezit cu o paralizie, care a ținut ciuci luni. Picioarele îi erau insensibile. Insensibilitatea era marcată în sus prin o linie, care cörșpundea cu desăvîrșire liniei închipuite pe unde credea el că a trecut rōta.

(Va urma).

Sălbătecie! Sămbătă seara zileiul Buda Mihály din Buda dăpăta a cerut împrumut trei cruce de la vizitul Mu zer Dénes, cu care luora împreună în drumul Fejérvá i din Buda. Din cauză că Muszer nu i a împrumutat crucea, s'au certat apoi totă seara și în urmă s'au pus la păruială. În toiu păruialii Muszer a luat o leucă și a tocat în cap de două-ori pe tovarășul său, care în urma lovirilor a murit.

Fără nici un reclam crucea sau stéua duplă electro-magnetică a dui Müller Albert, Budapesta V Várás-utca 42/V a devenit renumită în toate părțile lumii. Fote mulți după folosința crucii s'au vindecat de bóle vechi, așa în cât de la acestia în totă ziua sosesc scrisori pline de mulțămită. Di fotograf Eisschild Adolf din Csarverka a scris următoarele: „De mult timp trebuia să-mi arăt marea mulțămire ce o am față de aparatul aflat prin dta, asta însă cu adinsul am tăcut-o până acum, deore-ce cu cea mai mare curiositate am așteptat să află rezultatul crucii folosită de nevasta mea. Acum cu cea mai mare bucurie constat, că nevasta mea, carea durând-o peptul și stomacul avea în genere lipsa poftii de mâncare, dărerii de cap și multe alte bóle, cu ajutorul aparatului dtale s'a făcut pe deplin sănătoasă, prin urmare aparatul dtale sunt silit a-l lauda și a-l recomanda fie-cărui suferitor de bóle“. Prețul aparatului mare 6 corone.

Din public.*)

Declarațiune.

Neatribuind absolut nici o importanță fôisi „Poporul Român“ din Budapesta, cum nici redactorului, sau mai bine zis culegătorului aceluia, „marelui bărbat al neamului românesc“ Dimitriu Birăuțiu, — declar, că cu privire la cele scoarite și publicate despre mine în nrul 46 al fôiei numite, fără ca să mă dimit în polemie cu numita fôie și cu redactorul aceluia, pentru salvarea reputațiunei mele neștirbite, numai de cât am intentat proces de presă.

Budapesta, 28 Nov. 1904.

Nicolas Diamandi.

Dare de semnă.

Representarea cu atâta succes a dramei „Sămbăta morților“, localizare după Raupach de T. V. Păcășan, a adaus la avutul Reuniunii nôstre pe lângă marea câștig moral, și un însemnat câștig material.

Din venitul curat de cor. 355-90, am destinat cor. 50 pentru incendiții din Cămpeni; cor. 50 pentru cei din Topârcea, sume trimise la adresa dlui protopresb. R. Furduiu din Cămpeni și la a primăriei comunale din Topârcea; cor. 150 le-am adaus fondului „Dăruri de Crăciun săraacilor nôstri“; cor. 55 fondului de 20 fileri pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare; cor. 20 fondului Dr. D. P. Barcianu pentru ajutorarea sodalilor lipsiți, sumă ce s'a și împărțit întră 2 elevi ai școlii speciale de pantofărie, ear' cor. 30-90 le-am adaus fondului disponibil.

Pe când aducem sincere mulțămite diletanților, suferitorilor, cum și tuturor celor cari în or-ce chip au cstenit pentru bunareușită a acestei întreprinderi culturale-humanitare a Reuniunii, îndrăsnim totodată a ne arăta recunoștința mai ales față de marea publică, care pătuns de însemnătatea culturală a afaoerei, a ținut să asiste la reprezentație.

În fine mulțămim cu sinceritate stimabililor suprasolvenți, dlor Pantaleon Lucaș, cassariu consistorial, pentru 5 corone, Leontin Simonescu, secretariu metrop., Iosif Enescu, paroch în suburbiul de jos și Isaia Popa, paroch în Ocna, pentru câte 2 cor.

Sibiu, 15 Novemebre 1904.

Comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“.

Vic. Iordășianu
president.

Ioan Apolzan
notariu.

* Pentru cele cuprinse în rubrica „câte B-actia“ nu primește răspunderea.

Teatrul orășenesc.

Mercuri (30 Nov.): „Sirenschlingen“, dramă în 4 acte de Karl Bôther.

Vineri (2 Decem.): „Wilhelm Tell“, dramă în 5 acte de Friedrich von Schiller.

Studiu din sfera iconografiei orientale.

De Dr. Miron E. Cristea.

(Urmare)

Rhabanus Maurus, renumitul abate de la Fulda și arhiepiscop de la Mainz, influențat mult — în urma studiilor sale — de arta bizantină, a scris o poezie: „De laudibus sanctae crucis“. În ilustrație Iisus apare cu nimb grecesc, cu cruce. Brațele crucii cuprind din dreapta spre stânga literile grecești α , M , Ω . — începutul, mijlocul și sfârșitul alfabetului grecesc, ceea-ce înseamnă, că Iisus cuprinde în sine trecutul, prezentul și viitorul; e începutul, mijlocul și sfârșitul la tôte. Spiritul inventios al lui Rhabanus indică prin acesta în mod simbolic același lucru, ca și Grecii cu δ ω . Ideea e aceeași.

De-și biserica latină nu pune litere în aureola Măntuitorului Christos, totuși sunt multe casuri, că admite și ea literile grecești α și ω = Dzeu este începutul și sfârșitul. Insuși Dzeu se numește în apocalipsă „începutul și sfârșitul de la tôte, câte sunt“. Acest us este din timpurile cele mai vechi; s'a susținut și în evul mediu.

De multe-ori aflăm aceste litere și de-a dreapta și de-a stânga capului lui Iisus, nu numai în aureolă.

Pe un fildeș din apus se află desemnat Iisus cu nimb grecesc, cu cruce, pe ale cărei brațe sunt literile latine, în dreapta R., sus E, în stânga X = Rex = Rege. (La Gori: Thesaur. vd. diptychor. Vol. pag. 79).

Usul grecesc de-a folosi pe δ ω pare a fi numai de prin vécul X sau al XI, căci nu 'l aflăm în bisericile mai vechi, d. e. în biserica sf. Luca din Livadia, ale cărui mosaicuri sunt din v. X. Mănăstirea acesta s'a zidit întră anii 920—974. — Asemenea nu 'l aflăm în catedrala vechie din Athena; nimbul cu cruce este decorat numai cu cue. Lipsa lui δ ω indică vechimea bisericeii.

Aureola celorlalte persoane sfinte: a Mariei, a ingerilor, apostolilor și sfinților, atât la greci, cât și la apuseni, sunt adese-ori mai-mult sau mai puțin decorate, ceea-ce depinde de la timpul când a fost făcută și de la materia din care a fost făcută. În aceste aureole nu se pôte induce crucea. În aureola sf. feciôre, cuprinse în un codex din biblioteca domului de la Trier, este — ce 'i drept — crucea; dar' asta pôte fi o greșală a picturului.

Nimbul bizantin și cel italian este de multe-ori săpat, sgăriat pe fondul icônei cu circinul; ear' la frescuri îl aflăm și ridicat în relief. Asemenea ridicat, modelat și înfrumșetă cu arabescuri îl aflăm pe lucrurile făcute de aurari. Se ridică în sus, ca o farfurie ce stă pe masă. Prin acesta se mărește puterea colorilor și capătă lumină mai strălucitoare, în cât însemnătatea lui simbolică ese mai bine la ivelă. Un nimb astfel lucrat este cu adevărat o aureolă, un sôre mistic.

Une-ori dăm de biserici unde câte un sfânt are aureola cuadrată. Așa d. e. în biserica „di s. Maria in Dominica“ din Roma inghenunchie lângă icôna Maicei Domnului un sfânt cu astfel de aureolă.

Asemenea aflăm o figură cu aureola cuadrată lângă Iisus în biserica „di s. Prassede“ tot din Roma.

Acăsta figură represintă pôte un papă, căci aicea e cu omofor și cu biserica (chivot) pe mâni și la marginea celorlalti sfinți.

Atât la apuseni, cât și mai ales la noi, colôrea aureolei este alegorică, de regulă aurie ori alt galbin. La persoanele divine adese-ori e de aur curat.

În o biserică din Athena este cina cea de taină. Iisus imparte sângele și trupul. Aureola lui e aurie cu cruce; ear' apostolii au aureola în colorii diferite, dar' totdeuna e lucitor. Iuda încă are nimb, fiind încă apostol; dar' al lui are colôre neagră, ca și inima lui.

Pe un calendariu ilustrat, ce se află în museul stauroptic din Lemberg, au aureola neagră acei sfinți, cari sunt zugrăviți în interiorul bisericilor. Cealalti au aureole roșii.

La greci aureola este simbolul nu numai al sfințeniei, ci și al puterii, atât a celor buni, cât și al celor rei. La apuseni nimbul e numai caracteristicul sfințeniei. De aceea la apuseni Iuda nu are nici-odată nimb. La noi însă îl are mai totdeuna. În orient pörtă nimb atât Mihail, Iustinian și Teodora, Constantin și Elena. Orientul e mai darnic în acesta privința. Nu numai persoanele testamentului nou, ci și cele ale testamentului vechiu au nimb. Așa, profetii, Melchisedec, Iacob, David, ca și apostolii Ioan, Petru, ori Toma. Iconografia grecescă dă nimb și patriarhilor, regilor, judecătorilor. În biserica mănăstirii de la Cesariani, pe muntele Hymattus, apar profetii Malachia, Zaharie, Iona, Gedeon și Eliseu cu nimb, în vestiminte lungi, ca și apostolii. În biserica apusenă numai de tot rar au profetii nimb și picioare gôle. Aureola se află la asemenea sfinți de regulă pe monumentele din perioada romanică sau gotică primară, și în special pe acelea, cari au stat direct sau indirect sub influința bizantină.

Chiar și filosofi păgâni, greci, au aureolă, d. e. în biserica Miréuților.

Unii afirmă, că aureola s'a dezvoltat din corôna ori cununa de lauri, de pe capul martirilor și dreptilor. Alții susțin, că ea — fiind rotundă — este o simbolizare a perfecțiunii, la care au ajuns cei aureolați, sau a veciniciiei și a strălucirii eterne, ce și-au câștigat-o cei sfinți.

În înțelesul din urmă se aplică și la domnitori. Așa d. e. în vestibulul de-asupra scării de la palatul episcopesc din Galați (România) am văzut în Maiu 1903 tablourile celor mai meritați arhieriei ortodoxi români; întră ei și tabloul celor mai renumiți metropoliți români din Austria și Ungaria: Andreiu baron de Șaguna din Sibiu, și Dr. Silvestru Morariu Andrieuici din Cernăuți. La mijloc în un tablou mare e regele Carol și regina Elisaveta, cari ambii au aureolă mare, aurie, ca toți sfinții.

Asemenea au aureolă împărații bizantini, cari presidază sinódele ecumenice în icônele acestor sinóde din calendariul ilustrat de la Lemberg, citat mai sus, cum și din alte asemenea icône.

La Italiani aureola e adese-ori decorată cu stele.

Mandorla.

În jurul icônei lui Christos adese-ori se află o astfel de aureolă, care încunjură trupul întreg; de regulă are formă eliptică, ca o mandulă, de aceea se numește mandorlă. Altădată are alte forme și se află și mai multe suprapuse unele peste altele.

Maria apare une-ori încunjurată de o strălucire în formă de raze sau pară de foc. Asta se numește glorie. E mai mult la apuseni.

Iconostase de la biserici renumite.

În multe biserici, pe cari le-am văzut, numărul icôneler tēmplei este redus la minimul posibil, ca cele făcute să se pôte lucra mai artistic. Așa d. e. în bisericile rusești din Viena, Carlsbad, Dresda e dezvoltat numai rēndul I; dar' apoi icônele acestui rēnd sunt fôrte mari. Rēndul al II-lea e total redus. Câte o icônă două până în trei și la mijloc o cruce rusescă puternică și triplă, cu brațul de jos sucit. D. s. de-asupra ușei împărătești = Duhul sfânt = Porumbul. Vezi fig. nr. . . .

În capela sfântului George din mănăstirea Pavlu, din muntele Atos, se află jos Iisus, Maria, hramul sfântul George și dincolo Pavel. În rēndul de sus nă prasnicele, ci Arhangeli, Ioan Botezătoriu, apostoli și de-asupra ușei, întră ei, earăși Christos și Maria. (Cam din veacul XV).

Pe tēmpla bisericeii de la sfântul Pavel, de la stânga spre dreapta: Intimpinarea Domnului, Schimbarea la față, Invierea lui Lazar, Floriile, Iisus pe cruce, lângă el Maria și Ioan, Invierea, la mijloc Maria pe tron, scena cu apostolul Toma, Iisus cu Samarineanca la fântâna lui Iacob, Înălțarea, Vindecarea orbului, Rusaliile, Adormirea Maicei Domnului.

Un cas fôrte caracteristic aflăm în biserica mănăstirii Vitania (de la 1783) de la Moscva. Aici lipsește tēmpla total, și în locul ei este imitația peșterii de la Vitania, cu mormântul lui Lazar. Acolo aflăm flori artificiale, verdetă, pomișori, ba chiar și iepuri și alte animale mici, făcute din metal ori pământ.)

Iconostase românești.

Spre orientarea celor ce se interesează de întocmirile înterne ale bisericilor orientale și în deosebi de catapitesmele lor, află de lipsă a descrie și chiar a prezenta mai multe forme de iconostase românești, parte întregi, parte numai după bazele lor, mai ales că frontarele nu pot lipsi din bisericile nôstre, pe când pictura murală este rară.

1. Unul din cele mai vechi iconostase de pe teritoriu român este cel de la biserica albă din București, mutat acolo la 1872 de la biserica vechie episcopescă, demolată de pe locul unde s'a clădit Ateneul. Iconostasul acesta este fôrte bogat în sculptură, ca și tôte iconostasele vechi. Sculptura constă din flori și frunze grupate, parte ca niște brăuri de-alungul întregului, sau ca niște decorative în jurul icôneler. În deosebi merită amintire ghirlanda lată a viței de vie, cu frunze și struguri. Basa nu-i ôblă. Vezi figura mai târziu, la „Animalele în ornamentica bisericescă“.

O altă caracteristică a acestor iconostase vechi este, că în ele obvin adese-ori multe colonnele mici, cari earăși sunt cu totul scobite și sculptate. Aici aflăm asemenea colonnele lângă tôte 4 icônele împărătești, construite tot din viță de vie cu struguri.

Preste tot „vița de vie“ este o ornamentare fôrte obișnuită în sculptura bisericilor răsăritene. Probabil își are originea în cuvintele lui Christos „Eu sunt vița . . .“ ori în rolul ce 'l are vinul la serviciile divine în biserica creștină.

În cimiteriul de la biserica parochială din Putna și preste tot în Bucovina am aflat — după frumosul obicei al Românului de pretutindenea — pe câmp la răspântia drumurilor, în vârful colinelor etc. cruce frumos cioplite din pētră și pe tôte era sculptată vița de vie, ear' la mijloc un potir cu o cruce simplă în cavitatea lui.

O decorațiune fôrte frumoasă, care pare totodată fôrte românească, am aflat la tēmpla bisericeii sfântului George nou din București; și anume de-asupra icôneler împărătești este o ghirlandă lungă cât tēmpla, impletită din câte 2 cucuruzi cu fructe și frunze. Acăsta sculptură pare fôrte originală și totodată și națională. N'am mai regăsit-o nicăiri. În o țără, unde păpușoiul jôcă rol important, nu-i mirare că frunza și fructul său ocură ca decorație și în sculptura bisericescă.

) Căltătorie în Rusia pag. 49, de Nifon Popescu, archim. în Sinaia.

(Va urma).

Este recomandat de cei mai distinși profesori și medici ca remediu eminent contra:

Sirolin morburilor de plumâni, afecțiunilor organelor de respirație, ca bronhită acută, tusă convulsivă, mai ales este recomandat convalenșilor după influență. Promovază apetitul și face să crească greutatea corpului, de-lăturăză tusa și flegma, și face să înceteze asudôrea de nôpte. În urma gustului și mirosului său plăcut se ia cu plăcere și de copiii. Se capetă în farmacii cu 4 cor. sticla. Cumpărătoriu să fie atent, ca fie-care sticla să fie provădată cu firma următoare: (216) 22-52

F. Hoffmann-La Roche & Co., fabrică chimică, Basel (Elveția).

Nr. 998/1904.

[328] 3-3

Concurs

Pentru ocuparea postului al II-lea învătătoresc reînființat la șecla din opidul **Mercurea**, protopresbiteratul Mercurei, se escrie concurs cu termen de **10 zile** de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele: 800 corone, cuartir și lemnele necesare de foc.

Reflectanții la acest post au să-și înainteze cererile lor instruite conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul mai sus indicat.

In conțelegere cu comitetul parohial. **Mercurea**, 3 Novembre 1904.

Oficiul protopresbiteral.

Avram P. Pecurariu
protopresb.

Nr. 750/904

[330] 2-3

Concurs

Pe temeiul ordinului Venerabilului Consistoriu arhidiececan, dto 2 Novembre a. e. nr. 11.497 Bis., se publică concurs pentru ocuparea postului de **capelan** din comuna **Rovina**.

Emolumentele, sunt jumătate din toate venitele fasonate în cōla B., cum și din suma de întregire de la stat.

Competenții au să-și înainteze rugărilor instruite conform normelor în vigoare, în termen de 30 zile, de la prima publicare a acestui concurs în „Telegraful Român“ și a se prezenta în timpul regulamentar pentru a cânta respective a celebra și cuvânta.

Brad, la 11 Novembre 1904.

Oficiul protopresbiteral gr. or. Zarand în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasilie Damian
protopresbiter.

Au apărut în Tipografia arhidiececană:

Noul abecedar de Dr. Petru Șpan
Prețul e 40 fileri.

Călăuza noului abecedar
De acelaș. — Prețul 20 fileri.

Se pot procura de la **Librăria arhidiececană**.

Frumosul roman

DUȘMĂNIE

de
Vasile E. Moldovan

costă **60 fileri**.

Librăria arhidiececană.

Tainele cerului, de C. Flamarion (trad. Haralambie G. Lecca)	„ 1-50
Cuib de șoimi, poem dramatic în versuri, de I. C. Bistrițeanu	„ 1-50
Ziariul unui Pierde-Vară, de George Coșbuc	„ 2-
Portretele lui Eminescu, notițe biografice, de Ioan Scurtu	„ -80
Foiletone, de Ilarie Chendi	„ 2-50
trimise cu posta pentru fiecare exemplar 10 bani mai mult.	
Dureri înăbușite, de M. Sadoveanu	„ 2-
Poezii, de Haralamb G. Lecca	„ 1-50
De dragul celor mici, nuvele și schițe, de Vasile Pop	„ 1-50
Armîna (românca), roman social din epoca renașterii poporului român de la Pind, de P. Vulcan	„ 2-
Povestiri de Mihail Sadoveanu	„ 1-50
Istoria literaturii religioase a Românilor până la 1868 de N. Iorga	„ 3-50
Cultura română și politicianismul, de Rădulescu-Metru	„ 1-50
Cuvinte adevărate, de N. Iorga	C. 2-50
Drumuri și orașe din România, de N. Iorga	„ 2-50
Geniu Pustiu, roman original inedit, de Mihail Eminescu	„ 2-
Urmașii Romei, novele și schițe, de George Cair	„ 3-
Eu rid, tu rizi, el ride, de G. Ranetti	„ 2-
Povești populare, de Alex. Florini	„ 2-50
Călătoriile lui Enache Cocoloș, de Th. D. Speranță	„ 2-
plus 20 fil. porto postal.	
Sate și mănăstiri din România, de N. Iorga	„ 2 50
Din viața romană, de Ion Kalinderu	„ 4-
plus 30 fileri porto postal.	
Idroterapia medicală, de Dr. G. Baiulescu	„ 10-
porto 72 fil.	

Pentru domnii preoți!

De la **Librăria arhidiececană** se poate procura

CONDICĂ

bine compactată în piele și cu păreți tari,

în care (conform circulariului consistorial numărul 2142 din 3 Martie 1903) sunt a se induce „momentele mai însemnate ce obvin în comună în decursul anului și cari merită a fi însemnate pentru posteritate.“

Conține 200 fol.

Prețul **6-60 cor.**, + porto postal **80 fil.**

A eșit de sub tipariu în **Tipografia arhidiececană:**

APOSTOLUL

— cu litere latine —

cu binecuvântarea I. P. S. Domn Ioan Metianu, arhiepiscop și metropolit și se află de vânzare la **Tipografia și Librăria arhidiececană în Sibiu** cu prețurile: broșat **7 cor.**, legat în pânză neagră **9-50 cor.**, ediție de lux broșat **8 cor.**, legat după cum se comandă.

La **Librăria Tipografiei arhidiececane din Sibiu** se află de vânzare:

Ciaslov (orologion)

tipărit cu litere străbune, cu binecuvântarea Inaltpreasfântiei Sale Domnului **Ioan Metianu**, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Metropolit al Românilor din Ungaria și Transilvania.

Tabela de materii: Polunoșnița de toate zilele. — Polunoșnița Sâmbetei. — Rânduēla Utreniei — Ciasul dintăiu, al doilea și al șeselea. — Rânduēla Obedniței. — Ciasul al nouēlea. — Rânduēla Vecerniei. — Pavcernița cea mică și cea mare. — Slușba sfintei cuminēcături. — Cinstitul Paraclis. — Rugăciunile de masă. — Troparele și Condacele Triodului și ale Penticostariului. — Troparele învierii, Bogorodicițele și ipacoi la cele 8 glasuri. — Troparele morților. — Troparele preste săptămână. — Troparele și Condacele sfinților de obște după rânduēla Sinacsariului. — Bogorodicițele troparelor ce se cântă preste tot anul la Vecernie și la Utrenie. — Sinacsariul pe toate lunile. — Păschălia, care cuprinde 16 rubrici cu datele respective, începând cu anul 1901 până inclusive 1952. — Explicare despre rubricile Păschăliei și folosirea acelor. — Insemnarea cum se cetesc Evangeliile Voscesnelor dela Dumineca întâia după Rusalii, a tuturor sfinților, până la a cincina Duminecă din Postul mare, preste toți anii.

Format octav, 397 pag. Prețul: broșat **2 cor.**, legat în pânză **2 cor.** 40 fil., legat în piele roșie cu copcii **4 cor.**

Requisite de scris se pot procura de la **Librăria arhidiececană.**

Pentru pacienții de stomach!

Tuturor cari în urma răcelii ori a prea marelui împovărării a stomacului sau prin consumarea de mănăcări greu de mistuit prea reci ori prea calde sau prin un traiu neregu at și au contras bōle de stomach, precum:

Catar de stomach, Sgârciuri de stomach, Dureri de stomach, Mistuire grea sau astupare de stomach li-se recomandă un bun mijloc de casă, ale cărui rezultate escelente de mulți ani sunt deja probate. Acesta este:

Vinul de burueni al lui Hubert Ullrich.

Acest vin este preparat din burueni renumite și recunoscute ca tămăduitoare, cu vin bun; întărește și înviorēază organismul de mistuire al omului. Vinul de burueni delătură conturbațiile de mistuire și influințēază puternic asupra noiei formări de sange sănētos.

Prin întrebunțarea regulată a vinului de burueni bōlele de stomach vor fi curate încă în formare. Sē nu întârzie nime dar' a-l folosi încă de cu vreme. Simptome, ca: **dureri de cap, rigăeli, arsuri în stomach, inflamații, amēteli cu vomări**, cari la pacienți cu suferințe învechite apar cu atât mai vehement, dispar adesea după câte-va beuturi de vin de burueni

cu urmările lor neplăcute, **maladii, dureri colice, bătăi de inimă, insomnie**, precum și conglomerarea sângelui în ficat, splină și suferințele hemoroidice de multe-ori se delătură iute cu vinul de burueni. Vinul de burueni delătură mistuirea grea și depărtēază prin un scaun ușor materii stricate din stomach și intestine.

Fața palidă și slabă, anemia și slăbiciunile sunt de obicei urmările unei mistuiri rele a formării insuficiente de sange și a stării bolnăviciose a ficatului. **Lipsa de apetit și reaua dispoziție**, precum și **durerile de cap și nopțile perdute** (insomnie) consumă adeseori incetel cu incetel multe persoane. Vinul de burueni dă slăbitei puteri de traiu un nou și prospēt impuls. Vinul de burueni mărește apetitul, ajută mistuirea și nutrirrea, ușurēază formarea și schimbarea materiei, înlesnește formarea sângelui, calmēază nervi escitați și crezēază nouă voe de viēță. Nenumērate scrisori de recunoscință și mulțamită dovedesc acestea.

Vinul de ierburi se află de vânzare în sticle fl. 1.50 și fl. 2.— la farmaciile din Sibiu, Turnișor, Seliște, Oena, Sămnice, Șeica-mare, Nocrich, Avrig, Tălmăciu, Boița, Cismădie, Poplaca, Gurariului, Jina, Poiana, Mercurea, Călnic, Loman, Pianul-de-sus, Petrișul, Săbeșul-săseș, Vinul-de-jos, Daia, Spring, Vingard, Ohaba, Beșineu, Mihalț, Teiuș, Blaj, Pănade, Tapu, Mediaș, Blăjeș, Săn-Mărtin, Ibașfalēu, Bama, Agnita, Cincu-mare, Boholț, Făgăraș, Beclean, Cămpulung, Râmnic-Vâlcea, Cudjir, Orăștie, Deva, Hunedoara, Hașeg, Lunca, Puj, Ohaba, Ponor, Alba-Iulia etc. — precum și în toate celelalte localități mai mari și mai mici din Ardel, Ungaria și Austria.

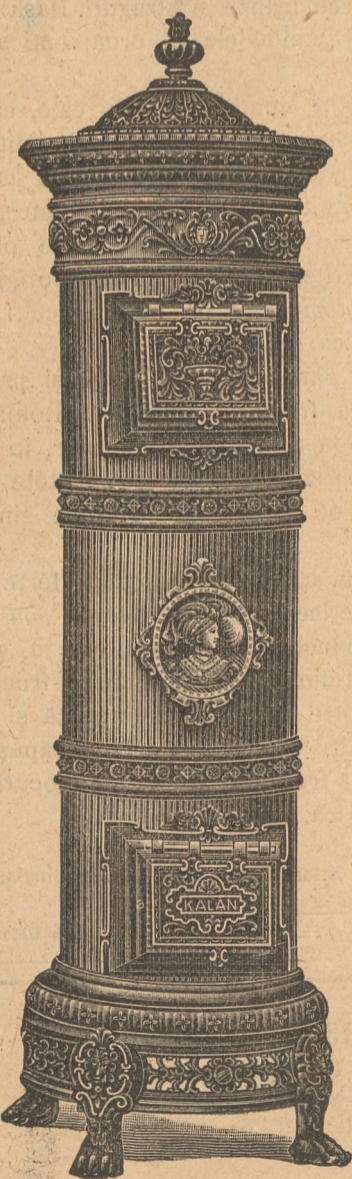
Farmaciile din Sibiu trimit 3 și mai multe sticle de vin cu prețurile originale în toate ocalitățile din Austro-Ungaria.

Păziți-vē de falsificări!

Sē se cēră anumit:

Vinul de burueni al lui Hubert Ullrich.

Vinul meu nu este o medicină secretă. Părțile lui constitutive sūnt: Vin de Malaga 50,0, Spirt de vin 100,0, Glycerin 100,0, Vin roșu 240,0, Sirup de fragi 150,0, Sirup de cireșe 320,0, Coacăză, Aniș, Rădēcină „Helen“, iarba ferului americană, Rădēcina „Entianus“, „Kalmus“ à 10,0. Toate aceste se amestecă. un. dcm. [5] 3-24

Paul Nendwich în Sibiu.

Sobe
și
cuptōre de fier
cu prețuri variate

de la cea mai simplă până la cea mai bogată esecutare.

Liferarea de la depositul din

Sibiu și Alba-Iulia

sau de la fabrică se face **franco** pentru orice stațiune de tren. (316) 4-6

La cerere se trimite lista prețurilor.

Depositul Paul Nendwich, Alba-Iulia.